

ที่ มท ๐๓๐๙/ว ๑๓๙๓

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๖ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง การได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ตารางการวินิจฉัยสัญชาติกรณีบุตรที่เกิดจากบิดาสัญชาติไทย มารดาต่างด้าว
๒. ตารางการวินิจฉัยสัญชาติกรณีบุตรที่เกิดจากมารดาสัญชาติไทย บิดาต่างด้าว
๓. ตารางการวินิจฉัยสัญชาติกรณีบุตรที่เกิดจากบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว
๔. ตารางแสดงผลการได้สัญชาติไทยกรณีต่างๆ

ด้วยกรมการปกครอง ได้รับเรื่องร้องทุกข์ร้องเรียนจากประชาชน หน่วยงานวิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชน อยู่เป็นประจำ รวมถึงการให้คำชี้แจงต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และศาลปกครอง เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของอำเภอ สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นในเรื่องสถานะบุคคลและสัญชาติ ซึ่งมีผลกระทบต่อนิติสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ได้รับการรับรองโดยรัฐธรรมนูญ กฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง โดยสาเหตุสำคัญประการหนึ่งเกิดจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บังคับบัญชาของหน่วยปฏิบัติ รวมถึงองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียนขาดความรู้ความเข้าใจข้อกำหนดอย่างถูกต้อง ทำให้เกิดความขัดแย้ง ไม่มั่นใจ หวาดระแวง จนเป็นเหตุให้เกิดการละเว้น ปฏิเสธการดำเนินการด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ไม่รับคำร้อง ไม่ออกใบรับเรื่อง ทயอยเรียกตรวจเอกสารหรือนัดสอบพยานเป็นระยะๆ ในลักษณะของการประวิงเวลา เป็นต้น รวมถึงการเพิ่มขึ้นตอนการปฏิบัติหรือเรียกเอกสารหลักฐานที่เกินความจำเป็นซึ่งผู้ร้องอาจไม่สามารถแสวงหาหลักฐานดังกล่าวได้ ซึ่งการกระทำเช่นนั้นนอกจากจะไม่ได้แก้ไขปัญหาที่มีอยู่แล้ว ยังจะเป็นการสร้างปัญหาให้เพิ่มมากขึ้น

กรมการปกครองตระหนักถึงความยุ่งยากซับซ้อนในการพิจารณาเรื่องสัญชาติของบุคคล ซึ่งมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่หลากหลายอันเนื่องมาจากการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหลายครั้ง นอกจากนี้ยังมีแนวการวินิจฉัยตามคำพิพากษาศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุด และคณะกรรมการกฤษฎีกาที่มีผลเกี่ยวข้องกันเรื่องนี้อีกด้วย ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติให้มีความถูกต้อง เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สะดวกต่อการเรียนรู้ และใช้ในการปฏิบัติงาน จึงได้จัดทำตารางวินิจฉัยสัญชาติของบุคคลที่ได้สัญชาติไทยหรือสามารถขอมีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๑ และตารางแสดงผลการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดกรณีต่างๆ ซึ่งมีเงื่อนไขที่ได้รับการรับรองสิทธิในสัญชาติไทยแตกต่างกันและสามารถพิจารณาได้จากเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก เช่น บุคคลที่มีเลขประจำตัวประชาชนขึ้นต้นด้วยเลข ๘ โดยเลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข ๘๔ หมายถึง ชาวไทยภูเขาที่

/ได้รับอนุมัติ...

ได้รับอนุมัติให้ลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน พ.ร.๑๔ ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาการลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓ ถือว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด และเป็นการได้สัญชาติไทยตั้งแต่เกิดเช่นเดียวกับบุคคลที่เกิดจากบิดามารดา ซึ่งมีสัญชาติไทย หรือบุคคลที่มีเลขประจำตัวประชาชนขึ้นต้นด้วยเลข ๘ โดยเลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข ๗๓ หมายถึงบุคคลที่เกิดในประเทศไทยและได้รับอนุมัติให้ลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน พ.ร.๑๔ ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ (บุคคลที่เคยมีสัญชาติไทยแต่ถูกถอนสัญชาติหรือไม่ได้สัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ซึ่งได้รับคืนสัญชาติไทย) ถือว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามการวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา และมีผลให้ได้สัญชาติไทยตั้งแต่วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นมา ตามเอกสารจำนวน ๔ ชุดที่ส่งมาพร้อมหนังสือนี้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสถานะบุคคลและสัญชาติทุกระดับได้ศึกษาและนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ โดยกรมการปกครองได้เผยแพร่เอกสารดังกล่าวไว้บนเว็บไซต์ www.dopa.go.th และ www.bora.dopa.go.th หน้าคลินิกสัญชาติ ด้วยแล้ว พร้อมทั้งได้สรุปสาระสำคัญของการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติและการปฏิบัติทางทะเบียนราษฎรที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน ดังนี้

๑. การได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ แบ่งออกเป็นสองกรณี ได้แก่ (๑) การได้สัญชาติไทยโดยหลักสายโลหิต และ (๒) การได้สัญชาติไทยโดยหลักดินแดน โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๑ การได้สัญชาติไทยโดยหลักสายโลหิตตามมาตรา ๗ (๑) เกิดขึ้นได้กับบุคคลที่เกิดในประเทศไทยและเกิดต่างประเทศโดยมีคุณสมบัติสำคัญคือ ผู้เกิดจะต้องมีบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทยในขณะที่ผู้นั้นเกิด โดยแยกการพิจารณาได้ดังนี้

(๑) กรณีผู้เกิดจากการดาสัญชาติไทย บิดามีสัญชาติอื่นหรือไร้สัญชาติ ผู้นั้นย่อมเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักสายโลหิตจากการดาสัญชาติ ไม่ว่าผู้นั้นจะเกิดในประเทศไทยหรือเกิดต่างประเทศ โดยถ้าเป็นผู้ที่เกิดในประเทศไทยและเข้าสู่ระบบการทะเบียนราษฎรด้วยการแจ้งเกิด จะได้รับการกำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๑ (กรณีแจ้งเกิดภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด) หรือประเภท ๒ (กรณีแจ้งเกิดเกินกำหนด) และถ้าเป็นผู้ที่เกิดต่างประเทศหรือเข้าสู่ระบบการทะเบียนราษฎรด้วยการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน จะได้รับการกำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๕

(๒) กรณีผู้เกิดจากบิดาสัญชาติไทย มารดามีสัญชาติอื่นหรือไร้สัญชาติ ผู้นั้นจะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักสายโลหิตจากบิดาก็ต่อเมื่อ

(๒.๑) บิดาของผู้นั้นต้องเป็นบิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย ได้แก่ บิดาที่จดทะเบียนสมรสกับมารดาของผู้เกิด หรือบิดาจดทะเบียนรับรองผู้เกิดเป็นบุตร หรือศาลมีคำสั่งให้ผู้เกิดเป็นบุตรของบิดานั้น แม้ว่าการเป็นบิดาที่ชอบด้วยกฎหมายจะเกิดขึ้นภายหลังจากบุตรเกิดก็ตาม กรณีนี้ย่อมทำให้ผู้นั้นเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักสายโลหิตจากบิดา

(๒.๒) ถ้าบิดาของผู้นั้นไม่ใช่บิดาที่ชอบด้วยกฎหมายตาม (๒.๑) บุตรจะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักสายโลหิตจากบิดาได้ต่อเมื่อจะต้องผ่านการพิสูจน์ความสัมพันธ์การเป็นบิดาและบุตร และได้รับหนังสือรับรองผลการพิสูจน์จากพนักงานเจ้าหน้าที่ (นายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขต) ตามมาตรา ๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกอบกับกฎกระทรวงกำหนดวิธีการและค่าธรรมเนียมคำขอพิสูจน์ความเป็นบิดาซึ่งมีสัญชาติไทยของผู้เกิดเพื่อการได้สัญชาติไทยโดยการเกิด พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยสามารถยื่นคำขอพิสูจน์ความสัมพันธ์การเป็นบิดาและบุตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานเขตที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนา หรือสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลไทยแห่งประเทศไทยที่ผู้นั้นอาศัยอยู่ ซึ่งกรณีนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับบุคคลที่เกิดต่างประเทศเนื่องจากไม่มีจุดเกาะเกี่ยวกับประเทศไทยในเรื่องถิ่นที่เกิด

ทั้งนี้ ถ้าเป็นผู้ที่เกิดในประเทศไทยและเข้าสู่ระบบการทะเบียนราษฎรด้วยการแจ้งการเกิด จะได้รับการกำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๑ (กรณีแจ้งเกิดภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด) หรือประเภท ๒ (กรณีแจ้งเกิดเกินกำหนด) และถ้าเป็นผู้ที่เกิดต่างประเทศหรือเข้าสู่ระบบการทะเบียนราษฎรด้วยการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน จะได้รับการกำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๕ แต่ถ้าเป็นผู้ที่เกิดต่างประเทศและได้รับการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านเป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทยก่อนที่บิดาจะเปลี่ยนสถานะเป็นบิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือผ่านการพิสูจน์ความสัมพันธ์การเป็นบิดาและบุตร บุคคลดังกล่าวสามารถยื่นคำขอต่อนายทะเบียนเพื่อเปลี่ยนแปลงสถานะบุคคลเป็นผู้มีสัญชาติไทยได้และจะได้รับการกำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๕

๑.๒ การได้สัญชาติไทยโดยหลักดินแดนตามมาตรา ๗ (๒) เกิดขึ้นได้กับบุคคลที่เกิดในประเทศไทยเท่านั้น โดยมีคุณสมบัติสำคัญคือผู้เกิดจะต้องไม่มีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว และบิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่งเป็นคนต่างด้าวที่ไม่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย (ไม่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว) โดยแยกการพิจารณาได้ดังนี้

(๑) กรณีผู้เกิดจากบิดาสัญชาติไทย มารดามีสัญชาติอื่นหรือไร้สัญชาติ โดยบิดามีใช่บิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย ถ้าเชื่อได้ว่าผู้เกิดเป็นบุตรของบิดาสัญชาติไทย ผู้เกิดย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดนโดยไม่ต้องยื่นคำขอพิสูจน์ความสัมพันธ์การเป็นบิดาและบุตรตามมาตรา ๗ วรรคสอง ฯลฯ เนื่องจากมีมารดาฝ่ายเดียวที่เป็นคนต่างด้าว จึงไม่เข้าเงื่อนไขของบุคคลที่ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) กรณีผู้เกิดจากบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย บุตรจะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดนต่อเมื่อในขณะที่บุตรเกิด บิดาและมารดาทั้งสองคนเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย แต่ถ้าบิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคนเป็นคนต่างด้าวที่ไม่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ บุตรย่อมไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง ฯลฯ

(๓) กรณีผู้เกิดโดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าใครเป็นบิดาและมารดา เช่นเด็กแรกเกิดที่ถูกบิดามารดาทอดทิ้ง หรือเด็กไร้รากเหง้าที่ไม่ปรากฏบุพการี ถ้าเป็นผู้เกิดในประเทศไทยย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดน เนื่องจากไม่มีข้อเท็จจริงที่พิสูจน์ได้ว่าบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวจึงไม่เข้าเงื่อนไขของบุคคลที่ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง ฯลฯ จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวที่ไม่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย

ทั้งนี้ การเข้าสู่ระบบการทะเบียนราษฎรของผู้ที่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดนตาม ๑.๒ สามารถดำเนินการได้เช่นเดียวกับผู้ที่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักสายโลหิต

๒. บุคคลที่เกิดในประเทศไทยและไม่ได้สัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ได้แก่ ผู้ที่เกิดในขณะที่บิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว และบิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคนเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราว (มีหนังสือเดินทาง) หรือได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยได้ชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับ (ตามมติคณะรัฐมนตรี) หรือเป็นผู้ที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง โดยบุคคลดังกล่าวสามารถขอมีสัญชาติไทยซึ่งเป็นการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดนได้ตามกฎหมาย ดังนี้

๒.๑ การขอลงรายการสัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งประกอบด้วยบุคคล ๒ กลุ่ม ได้แก่

(๑) ผู้ที่เกิดในประเทศไทยก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ โดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวที่ไม่ได้เกิดในประเทศไทย และ

(๒) ผู้ที่เกิดในประเทศไทยตั้งแต่วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ถึงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ โดยมีบิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคนเป็นคนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทยก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕

ทั้งนี้ การเข้าสู่ระบบการทะเบียนราษฎรของบุคคลดังกล่าวจะเริ่มจากการมีชื่อในสูติบัตร ทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ซึ่งอาจจะมีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักเป็นบุคคลประเภท ๖ ๗ ๐ หรือ ๐๐ และเมื่อได้รับอนุมัติให้ลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามมาตรา ๒๓ แล้ว จะได้รับการกำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้ใหม่เป็นบุคคลประเภท ๘ โดยมีเลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข ๗๓

๒.๒ การขอมีสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งจำเป็นจะต้องมีมติคณะรัฐมนตรีกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับสัญชาติไทยด้วย ปัจจุบันได้แก่ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ โดยบุคคลที่สามารถขอมีสัญชาติไทย ได้แก่ ผู้ที่เกิดในประเทศไทยตั้งแต่วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ เป็นต้นมา โดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวที่ไม่ได้เกิดในประเทศไทย ประกอบด้วยบุคคล ๔ กลุ่ม คือ

(๑) บุตรของชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนไว้แล้ว โดยบิดาหรือมารดาที่เป็นชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์จะต้องเข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ ปีนับถึงวันที่บุตรยื่นคำขอมีสัญชาติไทย

(๒) บุตรของคนต่างด้าวอื่นที่ไม่ใช่ชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ โดยผู้นั้นจะต้องเรียนหนังสือในประเทศไทยจนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี แต่ถ้าเป็นผู้ที่เรียนจบปริญญาตรีจากต่างประเทศ จะต้องเป็นกรณีได้รับทุนการศึกษาจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐบาลไทย

(๓) เด็กนักเรียนนักศึกษาที่ถูกบิดามารดาต่างด้าวทอดทิ้งไปตั้งแต่วัยเยาว์ (คนไร้รากเหง้า) โดยผู้นั้นจะต้องอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี และมีหนังสือรับรองความเป็นคนไร้รากเหง้าที่ออกให้โดยหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๔) บุตรของคนต่างด้าวอื่นที่ไม่ใช่ชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ ที่อยู่ระหว่างการศึกษาล่าเรียนแต่ยังไม่จบปริญญาตรี ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐมนตรีฯ เป็นผู้มีเหตุจำเป็นสมควรได้รับสัญชาติไทย

ทั้งนี้ การเข้าสู่ระบบการทะเบียนราษฎรของบุคคลดังกล่าวจะเริ่มจากการมีชื่อในสูติบัตร ทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ซึ่งอาจจะมีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักเป็นบุคคลประเภท ๖ ๗ ๐ หรือ ๐๐ และเมื่อได้รับอนุมัติให้มีสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แล้ว จะได้รับการกำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้ใหม่เป็นบุคคลประเภท ๘ โดยมีเลขหลักที่หกและเจ็ดเริ่มจากเลข ๕๕ จนถึงเลข ๘๘ ขึ้นอยู่กับประวัติความเป็นมาของผู้นั้น

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติราชการตามกรอบอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนได้รับการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนอย่างถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบปฏิบัติด้วยความโปร่งใส รวดเร็ว ทัวถึงและเป็นธรรม จึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและปลัดกรุงเทพมหานคร ดำเนินการ ดังนี้

๑. แจ้งกำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านงานทะเบียนราษฎรและงานสัญชาติทุกระดับ ตั้งแต่ผู้ปฏิบัติจนถึงนายอำเภอ ผู้อำนวยการเขต และปลัดเทศบาล ให้ศึกษาทำความเข้าใจหลักการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามตารางวินิจฉัยที่ส่งมานี้และคำอธิบายข้างต้น และนำไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยในส่วนของนายอำเภอ ผู้อำนวยการเขต และปลัดเทศบาล จะต้องเอาใจใส่ ควบคุม กำกับดูแล และแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจ และป้องกันมิให้เกิดปัญหาการร้องเรียนร้องทุกข์และการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

๒. กรณีมีเหตุการณ์ร้องเรียนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในเรื่องเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร และสัญชาติ และผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่าเป็นไปตามข้อร้องเรียนโดยมีสาเหตุมาจากเจ้าหน้าที่ขาดการเอาใจใส่ศึกษางานในหน้าที่ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย สร้างภาระหรือเงื่อนไขให้ประชาชนโดยไม่ถูกต้อง หรือมีวาระซ่อนเร้นในเรื่องผลประโยชน์โดยมิชอบ ขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครพิจารณา ลงโทษทางวินัยเพื่อไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่าง มิใช่แค่การว่ากล่าวตักเตือนเท่านั้น และถ้าการร้องเรียนมีมูลเหตุ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของนายอำเภอ ผู้อำนวยการเขต หรือปลัดเทศบาล ที่ขาดการเอาใจใส่ ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติที่กรมการปกครองหรือกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือปลัดกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยเคร่งครัดด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตำรวจโท

(อาทิตย์ บุญญะโสภิต)

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

สำนักงานผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

การบริหารงานทะเบียน

โทร ๐-๒๗๔๑-๗๓๕๗-๔

ตารางแสดงการวินิจฉัยสาเหตุของบุตรที่เกิดจากบิดาสัญชาติไทย โดยมีมารดาเป็นคนต่างด้าว

รายการของบิดา					รายการของบุตร				หมายเหตุ
สัญชาติไทยของบิดา	เลข 13 หลักของบัตรประชาชนต้นหลักแรกด้วยเลข	วันที่บิดาได้สัญชาติ	ความชอบด้วยกฎหมายของบิดา	สถานที่เกิดของบุตร	วันที่บุตรเกิด	สัญชาติของบุตร	ข้อมูลหมายเหตุ		
1.ไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7 (กรณีปู่หรือย่ามีสัญชาติไทยหรือปู่และย่าเป็นคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่	1,2,3,4 หรือ 5	ได้ไทยตั้งแต่เกิด	จดทะเบียนสมรสหรือรับรองบุตร	ในไทย	เมื่อไรก็ได้	ไทยโดยเกิด	มาตรา 7(1)		
			ไม่จดทะเบียน	นอกไทย	เมื่อไรก็ได้	ไทยโดยเกิด	มาตรา 7 (1)		
2.ไทยโดยการเกิดกรณีชาวไทยถูกเขาได้ลงรายการสัญชาติไทย	8 (เฉพาะที่มีเลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข 84)			ในไทย	เมื่อไรก็ได้	เป็นไทยต่อเมื่อนายอำเภอออกหนังสือรับรองความสัมพันธ์การเป็นบิดาและบุตร	มาตรา 7 (2)	ต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงกำหนดวิธีการพิสูจน์ความเป็นบิดาซึ่งมีสัญชาติไทยพ.ศ.2553ก่อน	
				นอกไทย	เมื่อไรก็ได้		มาตรา 7	วรรคสอง	
3.ไทยโดยการเกิดตามมาตรา 23	8 (เฉพาะที่มีเลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข 73)	ตั้งแต่วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2551	จดทะเบียนสมรสกับมารดาของบุตรหรือจดทะเบียนรับรองบุตร	ในไทย	ก่อน 28 ก.พ.2551	เป็นไทยต่อเมื่อได้รับอนุญาตให้ลงรายการสัญชาติไทยจากนายอำเภอ	มาตรา 23	เกิดก่อนบิดาได้ไทย	
				นอกไทย	ตั้งแต่ 28 ก.พ.2551	ไทยโดยเกิด	มาตรา 7 (1)	เกิดขณะบิดาได้ไทย	
					ก่อน 28 ก.พ.2551	ไม่ได้ไทย		ขณะบุตรเกิด บิดามารดาเป็นต่างด้าว	
					ตั้งแต่ 28 ก.พ.2551	ไทยโดยเกิด	มาตรา 7 (1)	เกิดขณะบิดาได้ไทย	
				ในไทย	ก่อน 28 ก.พ.2551	เป็นไทยต่อเมื่อได้รับอนุญาตให้ลงรายการสัญชาติไทยจากนายอำเภอ	มาตรา 23	เกิดก่อนบิดาได้ไทย	
			ไม่จดทะเบียน	นอกไทย	ตั้งแต่ 28 ก.พ.2551	ไทยโดยการเกิด	มาตรา 7(2)	เกิดขณะบิดาได้ไทย	
					ก่อน 28 ก.พ.2551	ไม่ได้ไทย		ขณะบุตรเกิด บิดามารดาเป็นต่างด้าว	
					ตั้งแต่ 28 ก.พ.2551	เป็นไทยต่อเมื่อนายอำเภอออกหนังสือรับรองความสัมพันธ์การเป็นบิดาและบุตร	มาตรา 7	ต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงกำหนดวิธีการพิสูจน์ความเป็นบิดาซึ่งมีสัญชาติไทยพ.ศ.2553ก่อน	
					ก่อน 28 ก.พ.2551	เป็นไทยต่อเมื่อนายอำเภอออกหนังสือรับรองความสัมพันธ์การเป็นบิดาและบุตร	วรรคสอง		

รายการของบิดา				รายการของบุตร			
สัญชาติไทยของบิดา	เลข 13 หลักของบิดาขึ้นต้น หลักแรกด้วยเลข	วันที่บิดาได้สัญชาติ	ความชอบด้วย กฎหมายของบิดา	สถานที่เกิด ของบุตร	วันที่บุตรเกิด	สัญชาติของบุตร	ข้อมูลหมายเหตุ
4.ไทยโดยการเกิดตาม มาตรา 7 ทวิ	8 (เฉพาะที่มีเลขหลักที่หกและ เจ็ดเป็นเลขตั้งแต่ 55 เป็นต้นไป)	ตั้งแต่วันที่ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย อนุมัติ (กรณีให้ไทย เป็นการเฉพาะราย) โดยดูได้จากหนังสือ แจ้งของกระทรวงฯ หรือวันที่ประกาศ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการสั่งให้ สัญชาติไทยตาม มาตรา 7 ทวิฯ มีผลบังคับใช้(กรณี ให้ไทยเป็นการ ทั่วไป)	จดทะเบียนสมรส กับมารดาของบุตร หรือจดทะเบียน รับรองบุตร	ในไทย	ก่อนวันที่บิดาได้ไทย	ไม่ได้ไทย (การได้สัญชาติไทย ต้องเป็นไปตาม หลักเกณฑ์ที่ ครม. กำหนด)	มาตรา 7 ทวิ เกิดก่อนบิดาได้ไทย
				นอกไทย	ก่อนวันที่บิดาได้ไทย	ไม่ได้ไทย	มาตรา 7 (1) เกิดขณะบิดาได้ไทย
					ตั้งแต่วันที่บิดาได้ไทย	ไทยโดยเกิด	มาตรา 7 (1) เกิดขณะบิดาได้ไทย
				ในไทย	ก่อนวันที่บิดาได้ไทย	ไม่ได้ไทย (การได้สัญชาติไทย ต้องเป็นไปตาม หลักเกณฑ์ที่ ครม. กำหนด)	มาตรา 7 ทวิ เกิดก่อนบิดาได้ไทย
			ไม่จดทะเบียน	นอกไทย	ตั้งแต่วันที่บิดาได้ไทย	ไทยโดยการเกิด	มาตรา 7(2) เกิดขณะบิดาได้ไทย
					ก่อนวันที่บิดาได้ไทย	ไม่ได้ไทย	ขณะบุตรเกิด บิดา มารดาเป็นต่างต่าง
					ตั้งแต่วันที่บิดาได้ไทย	เป็นไทยต่อเนื่อง นายอำเภอออก หนังสือรับรอง ความสัมพันธ์การ เป็นบิดาและบุตร	มาตรา 7 วรรคสอง ต้องดำเนินการตามกฎหมาย กระทรวงมหาดไทย วิธีการพิสูจน์ความ เป็นบิดาซึ่งมีสัญชาติ ไทยพ.ศ.2553ก่อน

รายการของบิดา				รายการของบุตร			
สัญญาตีไทยของบิดา	เลข 13 หลักของบิดาขึ้นต้น หลักแรกด้วยเลข	วันที่บิดาได้สัญชาติ	ความชอบด้วย กฎหมายของบิดา	สถานที่เกิด ของบุตร	วันที่บุตรเกิด	สัญชาติของบุตร	ข้อมูลหมายเหตุ
5.ไทยโดยการแปลง สัญชาติ	8 (เฉพาะที่มีเลขหลักที่หกและ เจ็ดเป็นเลขตั้งแต่ 00 เป็นต้นไป)	ตั้งแต่วันที่ประกาศ ในราชกิจจานุ เบกษา	จดทะเบียนสมรส กับมารดาของบุตร หรือจดทะเบียน รับรองบุตร	ในไทย	ก่อนวันที่บิดาได้ไทย	ไม่ไ้ไทย (การได้สัญชาติไทย ต้องเป็นไปตาม หลักเกณฑ์ที่ ครม. กำหนด)	มาตรา 7 ทวิ เกิดก่อนบิดาได้ไทย
				นอกไทย	ตั้งแต่วันที่บิดาได้ไทย	ไทยโดยเกิด	มาตรา 7 (1) เกิดขณะบิดาได้ไทย
					ตั้งแต่วันที่บิดาได้ไทย	ไทยโดยเกิด	ขณะบุตรเกิด บิดา มารดาเป็นต่างด้าว
			ไม่จดทะเบียน	ในไทย	ก่อนวันที่บิดาได้ไทย	ไม่ไ้ไทย (การได้สัญชาติไทย ต้องเป็นไปตาม หลักเกณฑ์ที่ ครม. กำหนด)	มาตรา 7 (1) เกิดขณะบิดาได้ไทย
					ตั้งแต่วันที่บิดาได้ไทย	ไทยโดยการเกิด	เกิดก่อนบิดาได้ไทย
				นอกไทย	ก่อนวันที่บิดาได้ไทย	ไม่ไ้ไทย	ขณะบุตรเกิด บิดา มารดาเป็นต่างด้าว
					ตั้งแต่วันที่บิดาได้ไทย	เป็นไทยต่อเมื่อ นายอำเภอออก หนังสือรับรอง ความล้มพันการ เป็นบิดาและบุตร	ต้องดำเนินการตาม กฎกระทรวงกำหนด วิธีการพิสูจน์ความ เป็นบิดาซึ่งมีสัญชาติ ไทยพ.ศ.2553ก่อน

ตารางแสดงการวินิจฉัยสาเหตุของบุตรที่เกิดจากการตั้งครรภ์ไทย โดยมีบิดาเป็นคนต่างด้าว

รายการของมารดา				รายการของบุตร				
สัญชาติไทยของมารดา	เลข 13 หลักของมารดาขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข	วันที่มารดาได้สัญชาติไทย	ความชอบด้วยกฎหมายของมารดา	สถานที่เกิดของบุตร	วันที่บุตรเกิด	สัญชาติของบุตร	ชื่อกฎหมาย	หมายเหตุ
1.ไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7	1,2,3,4,5 หรือ 8 (เฉพาะมีเลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข 84 (กรณีชาวไทยภูเขา))	ได้ตั้งแต่เกิด	จดทะเบียนสมรสกับบิดาของบุตรหรือไม่จดทะเบียน	ในไทย	เมื่อไรก็ได้	ไทยโดยเกิด	มาตรา 7(1)	
				นอกไทย	เมื่อไรก็ได้	ไทยโดยเกิด	มาตรา 7 (1)	
2.ไทยโดยการเกิดตามมาตรา 23	8 (เฉพาะที่มีเลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข 73)	ตั้งแต่วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2551	จดทะเบียนสมรสกับบิดาของบุตรหรือไม่จดทะเบียน	ในไทย	ก่อน 28 ก.พ.2551	เป็นไทยต่อเนื่องได้รับอนุญาตให้ส่งรายการสัญชาติไทยจากนายอำเภอ	มาตรา 23	เกิดก่อนมารดาได้สัญชาติไทย
					ตั้งแต่ 28 ก.พ.2551	ไทยโดยเกิด	มาตรา 7 (1)	เกิดขณะมารดาได้สัญชาติไทย
3.ไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7 ทวิ	8 (เฉพาะที่มีเลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลขตั้งแต่ 55 เป็นต้นไป)	ตั้งแต่วันที่ รมว. มท.อนุมัติ (กรณีให้ไทยเป็นการเฉพาะราย)โดยดูได้จากหนังสือแจ้งของกระทรวงฯหรือวันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสั่งให้สัญชาติไทยตามมาตรา 7 ทวิฯ	จดทะเบียนสมรสกับบิดาของบุตรหรือไม่จดทะเบียน	นอกไทย	ก่อน 28 ก.พ.2551	ไม่ได้ไทย		ขณะบุตรเกิด บิดามารดาเป็นต่างด้าว
					ตั้งแต่ 28 ก.พ.2551	ไทยโดยเกิด	มาตรา 7 (1)	เกิดขณะมารดาได้สัญชาติไทย
				ในไทย	ก่อนวันที่มารดาได้สัญชาติไทย	ไม่ได้ไทย (การได้สัญชาติไทยต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ครม. กำหนดตาม ม.7 ทวิ วรรคสอง)	มาตรา 7 ทวิ	เกิดก่อนมารดาได้สัญชาติไทย
						ตั้งแต่วันที่มารดาได้สัญชาติไทย	ไทยโดยเกิด	มาตรา 7 (1)
				นอกไทย	ก่อนวันที่มารดาได้สัญชาติไทย	ไม่ได้ไทย		เกิดก่อนมารดาได้สัญชาติไทย
					ตั้งแต่วันที่มารดาได้สัญชาติไทย	ไทยโดยเกิด	มาตรา 7 (1)	เกิดขณะมารดาได้สัญชาติไทย

รายการของมารดา					รายการของบุตร			
สัญชาติไทยของมารดา	เลข 13 หลักของมารดาขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข	วันที่มารดาได้สัญชาติไทย	ความชอบด้วยกฎหมายของมารดา	สถานที่เกิดของบุตร	วันปีบุตรเกิด	สัญชาติของบุตร	ข้อมูลหมาย	หมายเหตุ
4.ไทยโดยการแปลงสัญชาติ	8 (เฉพาะที่มีเลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลขตั้งแต่ 00 เป็นต้นไป)	ตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา	จดทะเบียนสมรสกับบิดาของบุตรหรือไม่จดทะเบียน	ในไทย	ก่อนวันที่มารดาได้สัญชาติไทย	ไม่ได้ไทย (การได้สัญชาติไทยต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ครม. กำหนดตาม ม.7 ทวิ วรรคสอง)	มาตรา 7 ทวิ	เกิดก่อนมารดาได้สัญชาติไทย
				นอกไทย	ตั้งแต่วันที่มารดาได้สัญชาติไทย	ไทยโดยเกิด	มาตรา 7 (1)	เกิดขณะมารดาได้สัญชาติไทย
					ก่อนวันที่มารดาได้สัญชาติไทย	ไม่ได้ไทย		ขณะบุตรเกิด บิดามารดาเป็นต่างด้าว
					ตั้งแต่วันที่มารดาได้สัญชาติไทย	ไทยโดยเกิด	มาตรา 7 (1)	เกิดขณะมารดาได้สัญชาติไทย

ตารางวินิจฉัยสาเหตุของบุคคลที่เกิดในประเทศไทยโดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว

รายการของบิดา				รายการของมารดา				รายการของบุตร			
สัญชาติบิดา	สถานะการเกิด	สมรส/ไม่สมรส	สัญชาติมารดา	สถานะการเกิด	สถานะการเกิด	เกิดไทยหรือไม่	สถานที่เกิด	ระยะเวลาเกิด	สัญชาติขณะเกิด	วิธีแก้ไข	หมายเหตุ
ต่างด้าว (มีใบถิ่นที่อยู่)	เกิดไทยหรือนอกไทย	สมรส/ไม่สมรส	ต่างด้าว (มีใบถิ่นที่อยู่)	เกิดไทยหรือนอกไทย	เกิดไทยหรือนอกไทย	เกิดไทยหรือไม่	เกิดไทย	หลังจากบิดาและมารดาได้รับอนุญาตให้ถิ่นที่อยู่	ไทย		มาตรา 7 (2)
ต่างด้าว	เกิดไทย	สมรส	ต่างด้าว	เกิดไทย	เกิดไทย	เกิดไทยหรือไม่	เกิดไทย	ก่อน 26 ก.พ. 2535	ไทย		ฎีกา 7376/2537
ต่างด้าว	เกิดไทย	สมรส	ต่างด้าว	เกิดนอกไทย	เกิดนอกไทย	เกิดไทยหรือไม่	เกิดไทย	ตั้งแต่ 26 ก.พ. 2535	ไม่ได้ไทย ม.7 ทวิ	มาตรา 23	
ต่างด้าว	เกิดนอกไทย	สมรส/ไม่สมรส	ต่างด้าว	เกิดนอกไทย	เกิดนอกไทย	เกิดไทยหรือไม่	เกิดไทย	ตั้งแต่ 26 ก.พ. 2535	ไม่ได้ไทย ม.7 ทวิ	มาตรา 23	
ต่างด้าว	เกิดไทย	ไม่สมรส	ต่างด้าว	เกิดไทย	เกิดไทย	เกิดไทยหรือไม่	เกิดไทย	ก่อน 26 ก.พ. 2535	ไม่ได้ไทย ปว.337	มาตรา 23	
ต่างด้าว	เกิดนอกไทย	ไม่สมรส	ต่างด้าว	เกิดไทย	เกิดไทย	เกิดไทยหรือไม่	เกิดไทย	ตั้งแต่ 26 ก.พ. 2535	ไม่ได้ไทย ม.7 ทวิ	มาตรา 23	ฎีกา 7376/2537
ต่างด้าว	เกิดไทย	ไม่สมรส	ต่างด้าว	เกิดไทย	เกิดไทย	เกิดไทยหรือไม่	เกิดไทย	ก่อน 26 ก.พ. 2535	ไม่ได้ไทย ม.7 ทวิ		ฎีกา 7376/2537
ต่างด้าว	เกิดไทย	ไม่สมรส	ต่างด้าว	เกิดนอกไทย	เกิดนอกไทย	เกิดไทยหรือไม่	เกิดไทย	ตั้งแต่ 26 ก.พ. 2535	ไม่ได้ไทย ม.7 ทวิ	มาตรา 23	
ต่างด้าว	เกิดนอกไทย	สมรส	ต่างด้าว	เกิดไทย	เกิดไทย	เกิดไทยหรือไม่	เกิดไทย	ก่อน 26 ก.พ. 2535	ไม่ได้ไทย ปว.337	มาตรา 23	บุตรถูก ปว.337
ต่างด้าว	เกิดนอกไทย	สมรส	ต่างด้าว	เกิดไทย	เกิดไทย	เกิดไทยหรือไม่	เกิดไทย	ตั้งแต่ 26 ก.พ. 2535	ไม่ได้ไทย ม.7 ทวิ	มาตรา 23	บิดาถูก ปว.337
ต่างด้าว	เกิดนอกไทย	สมรส	ต่างด้าว	เกิดไทย	เกิดไทย	เกิดไทยหรือไม่	เกิดไทย	ก่อน 26 ก.พ. 2535	ไม่ได้ไทย ปว.337	มาตรา 23	บุตรถูก ปว.337
ต่างด้าว	เกิดนอกไทย	สมรส/ไม่สมรส	ต่างด้าว	เกิดนอกไทย	เกิดนอกไทย	เกิดไทยหรือไม่	เกิดไทย	ตั้งแต่ 26 ก.พ. 2535	ไม่ได้ไทย ม.7 ทวิ	มาตรา 23	มารดาถูก ปว.337
ต่างด้าว	เกิดนอกไทย	สมรส	ต่างด้าว	เกิดนอกไทย	เกิดนอกไทย	เกิดไทยหรือไม่	เกิดไทย	ตั้งแต่ 26 ก.พ. 2535	ไม่ได้ไทย ม.7 ทวิ	มาตรา 23	1. บุตรชนกลุ่มน้อย 2. บุตรต่างด้าวอื่น เรียนจบปริญญาตรี 3. เด็กนักเรียนนักศึกษา ไร้รากเหง้า 4. คนที่ทำคุณประโยชน์ ให้กับประเทศ

ตารางแสดงคุณสมบัติของผู้ขอมีสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑และมติ ครม.วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ (ได้สิทธิทางบิดา)

วันเกิด ของผู้ขอ สัญชาติ	สัญชาติ ของบิดา	สถานะของ บิดา	วันที่บิดา เข้ามา ปท.ไทย	เลข ๑๓ หลักของ บิดา	สัญชาติ ของ มารดา	สถานะของ มารดา	วันที่แม่ เข้ามา ปท.ไทย	เลข ๑๓ หลักของ มารดา
เกิดไทย ตั้งแต่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ เป็นต้นมา	ต่างด้าว (เป็นชน กลุ่มน้อย หรือกลุ่ม ชาติพันธุ์ ๑๙ กลุ่ม)	มีใบสำคัญ ถิ่นที่อยู่ กลุ่ม ไร้สัญชาติ หรือได้รับ ผ่อนผันให้ อยู่ชั่วคราว ตามมาตรา ๑๗ พ.ร.บ. คนเข้าเมือง	ภายใน วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๒	ประเภท ๓, ๔, ๕, ๘ (มี ใบถิ่นที่อยู่ กลุ่มไร้ สัญชาติ) ประเภท ๖ กลุ่ม ๕๐ ถึงกลุ่ม ๗๒ ประเภท ๐ กลุ่ม ๘๙ (กลุ่ม ๑)	ต่างด้าว	มีใบสำคัญ ถิ่นที่อยู่ หลังบุตรเกิด หรือเข้าเมือง ชั่วคราว หรือ เข้าเมืองผิด กฎหมาย	ก่อน วันที่ บุตรเกิด	ประเภท ๓, ๔, ๕, ๘ (มี ใบถิ่นที่อยู่) ประเภท ๖ ทั่วไป ประเภท ๐ , ๐๐ หรือไม่มี เลข ๑๓ หลัก

ตารางแสดงคุณสมบัติของผู้ขอมีสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑และมติ ครม.วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ (ได้สิทธิทางมารดา)

วันเกิด ของผู้ขอ สัญชาติ	สัญชาติ ของบิดา	สถานะของ บิดา	วันที่บิดา เข้ามา ปท.ไทย	เลข ๑๓ หลักของ บิดา	สัญชาติ ของ มารดา	สถานะของ มารดา	วันที่แม่ เข้ามา ปท.ไทย	เลข ๑๓ หลักของ มารดา
เกิดไทย ตั้งแต่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ เป็นต้นมา	ต่างด้าว	มีใบสำคัญ ถิ่นที่อยู่ หลังบุตรเกิด หรือเข้าเมือง ชั่วคราว หรือ เข้าเมืองผิด กฎหมาย	ก่อนวันที่ บุตรเกิด	ประเภท ๓, ๔, ๕, ๘ (มี ใบถิ่นที่อยู่) ประเภท ๖ ทั่วไป ประเภท ๐ , ๐๐ หรือไม่มี เลข ๑๓ หลัก	ต่างด้าว (เป็นชน กลุ่มน้อย หรือกลุ่ม ชาติพันธุ์ ๑๙ กลุ่ม)	มีใบสำคัญ ถิ่นที่อยู่ กลุ่ม ไร้สัญชาติ หรือได้รับ ผ่อนผันให้ อยู่ชั่วคราว ตามมาตรา ๑๗ พ.ร.บ. คนเข้าเมือง	ภายใน วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๒	ประเภท ๓, ๔, ๕, ๘ (มี ใบถิ่นที่อยู่) กลุ่มไร้ สัญชาติ) ประเภท ๖ กลุ่ม ๕๐ ถึงกลุ่ม ๗๒ ประเภท ๐ กลุ่ม ๘๙ (กลุ่ม ๑)

ตารางแสดงคุณสมบัติของผู้ขอมีสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑และมติ ครม.วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ (กลุ่มนักเรียนนักศึกษาไร้สัญชาติ)

วันเกิด ของผู้ขอ สัญชาติ	วุฒิ การศึกษา ของผู้ขอ	สัญชาติ บิดาและ มารดา	สถานะของ บิดา	เลข ๑๓ หลักของ บิดา	สถานะของ มารดา	เลข ๑๓ หลักของ มารดา	หมายเหตุ
เกิดในไทย ตั้งแต่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ เป็นต้นมา	ไม่ต่ำกว่า ปริญญาตรี จากสถาบัน การศึกษา ในประเทศ	ต่างด้าว (ไม่เป็น ชนกลุ่มน้อย หรือกลุ่ม ชาติพันธุ์ ๑๙ กลุ่มที่มี ทะเบียน ประวัติ) หรือเป็น คนที่ไม่มี สถานะทาง ทะเบียน	ได้รับอนุญาต ให้มีถิ่นที่อยู่ หลังบุตรเกิด หรือได้รับ ผ่อนผันให้อยู่ ชั่วคราวตาม ม ๑๗ พ.ร.บ. คนเข้าเมือง หรือเข้าเมือง โดยไม่ได้รับ อนุญาต	ประเภท ๓, ๔, ๕, ๘ (มีใบถิ่นที่ อยู่) ประเภท ๖ ทั่วไป ประเภท ๐ ที่ไม่ใช่ กลุ่ม ๘๙ ประเภท ๐๐ หรือ ไม่มีเลข ๑๓ หลัก	ได้รับอนุญาต ให้มีถิ่นที่อยู่ หลังบุตรเกิด หรือได้รับ ผ่อนผันให้อยู่ ชั่วคราวตาม ม ๑๗ พ.ร.บ. คนเข้าเมือง หรือเข้าเมือง โดยไม่ได้รับ อนุญาต	ประเภท ๓, ๔, ๕, ๘ (มีใบถิ่นที่ อยู่) ประเภท ๖ ทั่วไป ประเภท ๐ ที่ไม่ใช่ กลุ่ม ๘๙ ประเภท ๐๐ หรือ ไม่มีเลข ๑๓ หลัก	-กรณีบิดาและมารดาทั้งสองคนได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ก่อนบุตรเกิด บุตรจะได้ไทยตามมาตรา ๗ (๒) ไม่ใช่ ม ๗ ทวิ -กรณีผู้ขอสัญชาติไทยเรียนจบ ป.ตรี จากต่างประเทศ ต้องเป็นกรณีได้ทุนการศึกษาจากหน่วยงานของรัฐบาลไทย -กรณีบุคคลที่ยังเรียนไม่จบปริญญาตรี ต้องเสนอขอความเห็นชอบจาก รมว.มท.ว่ามีความจำเป็นต้องได้ไทย เมื่อได้รับความเห็นชอบ จึงยื่นขอมีสัญชาติไทยได้

ตารางแสดงคุณสมบัติของผู้ขอมีสัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑และมติ ครม.วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ (กลุ่มนักเรียนนักศึกษาไร้รากเหง้า)

วันเกิด ของผู้ขอ สัญชาติ	วุฒิ การศึกษา ของผู้ขอ	สัญชาติ บิดาและ มารดา	สถานะ บุคคลของ บิดา	เลข ๑๓ หลักของ บิดา	สถานะ บุคคลของ มารดา	เลข ๑๓ หลักของ มารดา	หมายเหตุ
เกิดในไทย ตั้งแต่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ เป็นต้นมา	กำลังเรียน ในสถาบัน การศึกษา ในประเทศ แต่ยังไม่จบ ปริญญาตรี	ต่างด้าว (ไม่เป็น ชนกลุ่มน้อย หรือกลุ่ม ชาติพันธุ์) หรือเป็น คนที่ไม่มี สถานะทาง ทะเบียน	เสียชีวิต หรือสาบสูญ ติดตามตัว ไม่ได้ ตั้งแต่ ผู้ขอวัยเยาว์	อาจมีหรือ ไม่มีเลข ๑๓ หลัก	เสียชีวิต หรือสาบสูญ ติดตามตัว ไม่ได้ ตั้งแต่ ผู้ขอวัยเยาว์	อาจมีหรือ ไม่มีเลข ๑๓ หลัก	-ต้องมีหนังสือรับรองความเป็นคนไร้รากเหง้าจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวง พม. -ต้องเกิดและอาศัยอยู่ในประเทศไทยต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี

ผลของการได้สัญชาติไทยในกรณีต่างๆ

ประเภทการได้สัญชาติไทย	ข้อกำหนด	เลขประจำตัว 13 หลัก	วันที่มีสิทธิในสัญชาติ	หมายเหตุ
1. ไทยโดยการเกิด บิดาหรือมารดาสัญชาติไทย	มาตรา 7 (1) เกิดในหรือนอกไทย	1 xxxx xxxxx xx x 2 xxxx xxxxx xx x 3 xxxx xxxxx xx x	เป็นไทยตั้งแต่วันเกิด	-เลข 1 และ 2 โดย การแจ้งเกิด -เลข 3 และ 4 เป็นคน ที่มีรายการในทะเบียน บ้านก่อนการให้เลข 13 หลัก -เลข 5 โดยการเพิ่ม ชื่อตามระเบียบ สนท. กลางฯ พ.ศ. 2535
2. ไทยโดยการเกิด -บิดาเป็นไทย มารดาต่างด้าว -บิดาและมารดาเป็นต่างด้าว ที่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่	มาตรา 7 (2) เกิดในไทย	4 xxxx xxxxx xx x 5 xxxx xxxxx xx x		
3. ไทยโดยการเกิด ชาวไทยภูเขา 9 เผ่า	มาตรา 7 (2) เกิดในไทย	8 xxxx 84xxx xx x	เป็นไทยตั้งแต่วันเกิด	ได้รับการลงรายการ สัญชาติไทยใน ท.ร.14 โดยนายอำเภอ ตาม ระเบียบ สนท.กลางฯ พ.ศ. 2543
4. ไทยโดยการเกิด บุคคลที่ถูกถอนสัญชาติหรือ ไม่ได้สัญชาติไทยตาม ปว. 337 และบุตรที่เกิดในไทย และไม่ได้สัญชาติไทยตาม มาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง	มาตรา 23 เกิดในไทยภายใน วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2551	8 xxxx 73xxx xx x	เป็นไทยตั้งแต่วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2551	ได้รับอนุมัติลงรายการ สัญชาติไทยใน ท.ร.14 โดยนายอำเภอ
5. ไทยโดยการเกิด บิดาและมารดาเป็นคนต่าง ด้าวที่เข้ามาในประเทศไทย โดยชอบหรือไม่ชอบด้วย กฎหมายคนเข้าเมือง และ ไม่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่	มาตรา 7 ทวิ วรรคสอง เกิดในไทย และมี คุณสมบัติตามมติ กรมเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2553 หรือมติ กรม. วันที่ 7 ธันวาคม 2559	8 xxxx 55xxx xx x ถึง 8 xxxx 89xxx xx x	1. เป็นไทยตั้งแต่วันที่ รพม.มท. อนุมัติ (กรณีรัฐมนตรีฯ สั่งให้ สัญชาติไทยเฉพาะราย) 2. เป็นไทยตั้งแต่วันที่ กระทรวงมหาดไทย มี ประกาศกระทรวง เรื่องการสั่งให้บุตรคน ต่างด้าวได้สัญชาติไทย เป็นการทั่วไป	- บุคคลที่รัฐมนตรีฯ สั่งเป็นการเฉพาะราย ส่วนใหญ่จะได้รับ อนุมัติให้ได้สัญชาติ ไทยก่อนวันที่ 26 กันยายน 2555 ดูได้ จากหนังสือแจ้งจาก กระทรวงมหาดไทย - ประกาศกระทรวง มหาดไทยที่เกี่ยวข้อง ฉบับแรกลงวันที่ 26 กันยายน 2555 และ ฉบับที่สอง ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2560
6. ไทยตามสามี	มาตรา 9	8 xxxx xxxxx xx x	เป็นไทยตั้งแต่วันที่ ประกาศในราชกิจจานุ เบกษา	
7. ไทยโดยการแปลงสัญชาติ	มาตรา 10-12/1			